Informacija licima koja traže spajanje porodice u Norveškoj

Preseljenje u stranu zemlju otvara nove mogućnosti, ali stvara i nepoznate probleme. Zato je potrebno saznati što više o novoj zemlji da bi se živjelo što bolje. Nažalost, činjenica je da poneko od doseljenika u Norvešku zapadne u teškoće. U takvim situacijama korisno je znati šta treba učiniti. U ovoj informaciji upoznaćemo Vas sa nekim od aktuelnih problema koje susreću neki od doseljenika u Norveškoj.

Zakonodavstvo

Norveški zakon važi za sve one koji žive u Norveškoj.
Ukoliko se religiozni zakoni protivriječe norveškim, uvijek važe norveški zakoni. Ravnopravnost žena i muškaraca je jedna od osnovnih vrijednosti u Norveškoj, a zaštićena je norveškim zakonom. Žene i muškarci imaju pravo na iste mogućnosti obrazovanja i rada, kao i kulturnog i stručnog razvoja. Diskriminacija na osnovu pola, religiozne ili etničke pripadnosti nije dozvoljena.

Brak

Poligamija (mnogoženstvo) je zabranjena.
Zabranjeno je biti u braku s više osoba. Poligamija je kažnjiva po zakonu. Ukoliko je više brakova zaključeno u inostranstvu, samo jedan bračni drug ima pravo na spajanje porodice u Norveškoj.

Po norveškom zakonu, bračni drugovi su obavezni da izdržavaju jedno drugo, kao i svoju djecu. Lica u braku su takođe obavezna da se međusobno informišu, kako bi oboje mogli da ocijene porodično materijalno stanje.

Prinudni brak

U Norveškoj se priznaje samo brak zaključen na dobrovoljnoj bazi.
Prinudni brak je kažnjiv po zakonu.
Dogovor o braku koji roditelji, ili neko drugi od odraslih, zaključe u ime djeteta mlađeg od 18 godina, u Norveškoj nikog ne obavezuje. Onaj ko prisiljava neko drugo lice da sklopi brak može biti kažnjen zatvorom.
Brak zaključen pod prinudom ne priznaje se kao osnova za spajanje porodice u Norveškoj.

Razvod

Žene i muškarci imaju ista prava što se tiče razvoda braka.
Norveško brakorazvodno zakonodavstvo ne diskriminiše na osnovu pola, religiozne ili etničke pripadnosti, ni pri pravu na razvod braka niti prilikom podjele materijalnih dobara nakon razvoda.

Da li će razvod u Norveškoj biti priznat u drugim zemljama, to zavisi od zakonodavstva dotičnih zemalja. Pravo na svakodnevnu brigu o djeci, kao i obaveze prema njima, su nakon razvoda ista za oba roditelja.

Djeca

Djeca u Norveškoj imaju sopstvena prava.
Po norveškom zakonu, sva lica mlađa od 18 godina su djeca. Sva djeca imaju samostalna, zakonom utvrđena prava, uključujući pravo na roditeljsko staranje. Djeca imaju pravo i dužnost da idu u školu, od napunjene šeste godine dok ne završe desetu školsku godinu. Roditeljima je dužnost da se postaraju da djeca idu u školu.

Vlasti moraju da preduzmu mjere ukoliko djeca i omladina žive pod uslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje ili razvoj. Zabranjeno je fizičko kažnjavanje djece. To znači da je, na primjer, zabranjeno tući djecu.

Nasilje

Sva lica izložena nasilju imaju pravo na pomoć od norveških vlasti. To važi i za lica izložena nasilju od strane članova porodice.
Nasilje unutar porodice je u Norveškoj kažnjivo, a policija smatra važnim zadatkom istragu i kažnjavanje nasilja u porodici. Pored fizičkog i psihičkog, nasiljem se u Norveškoj smatra i prisila i nedostatak staranja. Onaj ko vrši nasilje, iako je to nad bračnim drugom i djecom, može biti kažnjen zatvorom do 8 godina. Nasilje nad članovima porodice može biti kažnjeno strožije od drugog nasilja.

Žene koje su dozvolu boravka u Norveškoj dobile na osnovu spajanja s mužem ili vanbračnim mužem mogu, ukoliko su bile izložene fizičkom ili psihičkom nasilju,

zatražiti sopstvenu dozvolu boravka. Ovo važi iako više ne žive s tim čovjekom.

Dozvola nastanjivanja u Norveškoj može se obično zatražiti tri godine nakon dobijanja dozvole boravka na osnovu spajanja porodice.

U akutnim situacijama, zaštitu od nasilja možete zatražiti od policije na telefon 112. Žene koje su izložene nekom nasilju mogu kontaktirati i neki od kriznih centara za žene. Ovi centri nude zaštitu i pomoć maltretiranim ženama.

Korisno je znati

Viza

Norveška je potpisnica Šengenskog dogovora o viznoj saradnji. Viza za posjetu zemljama šengenskog područja izdaje se pod pretpostavkom da će posjetilac napustiti područje prije isteka roka njenog važenja. Ukoliko se u Norveškoj zadržite nakon isteka vize, možete biti protjerani iz zemlje. Kasnije možete imati problema oko dobijanja vize ili dozvole boravka.

Viza za posjetu ne daje Vam pravo na rad Norveškoj. Dodatne informacije možete dobiti u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Norveške.

Dozvola boravka i rada

Dozvolu boravka i rada možete zatražiti u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Norveške. Ukoliko ste poslije osnovne škole stekli trogodišnje stručno obrazovanje, možete zatražiti dozvolu rada kao stručno lice - specijalist.

Dozvola boravka i rada u Norveškoj mora se obično obnavljati svake godine. Nakon tri godine možete zatražiti dozvolu nastanjivanja.

Dozvola nastanjenja u Norveškoj nije vremenski ograničena, pa se zato ne mora obnavljati. Dodatne informacije možete dobiti u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Norveške. Posjetite i naš sajt: www.udi.no.

U Norveškoj

U mnogim norveškim opštinama postoje savjetnici za izbjeglice. Savjetnik je lice koje, na dobrovoljnoj bazi, izbjeglicama i useljenicima daje praktične savjete i uputstva.

Preko savjetnika možete bolje upoznati lokalnu zajednicu i norveško društvo, i istovremeno praktikovati norveški jezik. Usluge savjetnika su besplatne. Za dodatne informacije o savtetodavnoj službi obratite se opštini.

Većina opština nudi imigrantima kurseve norveškog jezika. Za dodatne informacije obratite se opštini.

Informacije o kontaktima:

- Služba samopomoći za izbjeglice (Selvhjelp for flyktninger) www.seif.no
- Crveni Krst Osla pruža pomoć i informacije u vezi prinudnog braka. Tel. 815 55 201 (od 09.00-18.00)
- www.krisesenter.com
  Na ovom sajtu su adrese i telefoni svih kriznih centara u Norveškoj.
- Aetat – biro rada pomaže oko nalaženja posla. Kontaktirajte ih u opštini u kojoj živite ili ih potražite na sajtu: www.aetat.no
- Uprava za strance (Utlendingsdirektoratet - UDI): 23 35 15 00 – www.udi.no
- Policija: 02800
- Akutna pomoć:
  Požar, tel. 110, policija, tel. 112, hitna pomoć, tel. 113.